

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

«20» 06 2022 ел

Яр Чаллы

№ 1799

«2022-2024 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасын раслау турында» Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының 2022 елның 17 февралендәге 424 номерлы карарына үзгәрешләр керту хакында

Гражданнарга патриотик тәрбия бирү системасын алга таба үстерү һәм камилләштерү максатында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү концепциясен раслау турында» 2014 елның 16 сентябрэндәге 666 номерлы карары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2009 елның 5 мартындагы 158 номерлы карары (2020 елның 22 сентябрэндәге үзгәрешләр белән) нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. «2022-2024 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасын раслау турында» Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының 2022 елның 17 февралендәге 424 номерлы карарына үзгәрешләр кертергә: «2022-2024 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район программасының «Программа паспорты» бүлеген кушымта нигезендә яңа редакциядә баян итәргә.

2. Әлеге карарны Тукай муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.

3. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесенен социаль мәсьәләләр буенча урынбасары И.Ш. Бариевка йөкләргә.

Башкарма комитет Житәкчесе

А.Р. Хәбибуллин

Тукай муниципаль районы
Башкарма комитетының 2022
елның 20 06 2022
номерлы карарына кушымта

***«2022-2024 елларга Тукай муниципаль районында
балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район
комплекслы программасы***

ЭЧТӨЛӨГӨ

1. Програма паспорты
2. Кереш
3. Програма хэл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы
4. Патриотик тәрбия программасының максатлары һәм бурычлары
5. Программаны тормышка ашыру механизмы
6. Программаны финанс белән тәмин итү
7. Гамәлгә ашыру еллары буенча планлы күрсәткечләрне расшифровкалау белән программаның максатчан күрсәткечләрне исемлеге
8. Программаны тормышка ашыру буенча чаралар

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2022-2024 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләрگә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасы (алга таба - Программа).
Программаны эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - «Татарстан Республикасы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү концепциясен раслау турында» 2014 елның 16 сентябрдәгә 666 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; - «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 5 мартындагы 158 номерлы карары белән расланган «2019-2025 елларга Татарстан Республикасы яшьләренә патриотик тәрбия бирү» ярдәмче программасы (2020 елның 22 сентябрдәгә үзгәрешләр белән)
Программаның дәүләт заказчысы	Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлегә
Программаны төп башкаручылар	<ul style="list-style-type: none"> - Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлегә; - «Тукай муниципаль районы мәгариф идарәсе» МКУ; - Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегә; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Тукай муниципаль районында социаль яклау бүлегә (киләшү буенча); - Якты юл» («Светлый путь») район газетасы (киләшү буенча); - Татарстан Республикасы хәрби комиссариатының Чаллы шәһәре Комсомол районы һәм Тукай муниципаль районы буенча бүлегә (киләшү буенча); - Россия Эчке эшләр министрлыгының Тукай районы буенча бүлегә (киләшү буенча); - учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (киләшү буенча)
Программаның төп максаты	Районда ижтимагый һәм икътисадый тотрыклылыкны тәмин итүче патриотик тәрбия системасын үстерү һәм модернизацияләү, балаларда һәм яшьләрдә гражданлыкка кагылышлы булу, югары патриотик аң, Ватанга тугрылык, конституцион бурычларны үтәүгә эзерлек, толерантлык, этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын формалаштыру
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү һәм патриотик тәрбия системасын үстерү өлкәсендә Башкарма комитетның, жирле үзидарә органнарының, ижтимагый берләшмәләрнең һәм район оешмаларының ведомствоара хезмәттәшлеген алга таба үстерү; - Массакүләм мәгълүмат чараларында патриотлыкне пропагандалау һәм патриотик тәрбия буенча мәгълүмати-методик чараларны тәмин итү; - Яшьләренә патриотик тәрбияләү буенча эш юнәлешләрән һәм

	формаларын камилләштерү һәм патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын арттыру; - Гражданның хәрби хезмәткә эзерләү, балаларда һәм яшьләрдә гражданлыкка кагылышлы булуны, патриотик, эхлакый һәм толерант дөньяга караш формалаштыру, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә эзерлек, яшьләрнең хәрби - һөнәри ориентлашуы буенча эшчәнлекне тормышка ашыру
Программаны тормышка ашыру вакыты	2022-2024 еллар
Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре исемлеге	- яшьләргә гражданлык һәм патриотик тәрбия бирүгә юнәлтелгән чаралар саны; - хәрби-патриотик клубларда, берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр саны; - массакүләм мәгълүмат чараларында патриотик тәрбия буенча чаралар турында публикацияләр саны; - хәрби-патриотик клублар һәм берләшмәләр саны.
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Районның жирле бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 2 557 500 сум тәшкил итә. шул исәптән, еллар буенча: 2022 ел - 852 500 сум; 2023 ел - 852 500 сум; 2024 ел - 852 500 сум. Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына бюджет проектының формалаштырылганда ел саен төгәлләштерелгән тиеш
Программа үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты

I. Кереш

Үзенең гражданлык бурычын аңлаган яшь буынны патриотик рухта тәрбияләү – илнең тотрыклы киләчәгә өчен үзенчәлекле гарант, дәүләтчелекне ныгытуның төп шарты. Һәр яшь кеше үзен үз халкының аерылгысыз өлеше итеп тоярга, горур-гадәтләрне хөрмәт итәргә, өлкән буынны ихтирам итәргә, Ватаныбызны сакларга эзер булырга тиеш. Димәк, бала үзен граждан итеп хис итсә һәм үз иленең лаеклы кешесе булсын өчен, мондый сыйфатларны балаларда кечкенәдән үк тәрбияләргә кирәк.

«2012-2024 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасы (алга таба - Программа) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү концепциясен раслау турында» 2014 елның 16 сентябрендәге 666 номерлы карары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 158 номерлы карары (2020 елның 22 сентябрендәге үзгәреشلәре белән) нигезендә, кызыксынган бүлекләр һәм ведомстволар, район ветераннары һәм яшьләрнең иҗтимагый берләшмәләре тәкъдимнән исәпкә алып эшләнә.

Программа Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенең 2019 елның 10 январендагы 3 номерлы карары белән кабул ителгән «2019-2021 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасының давамы һәм үсеше булып тора, аның төп максаты районда патриотик тәрбия бирү системасын булдыру иде.

Программа гражданнарның барлык социаль катламнарына һәм яшь төркемнәренә юнәлдерелгән, гражданнарны патриотик тәрбияләү системасының төп үсеш юлларын, аның район гражданнарының Ватанга хезмәт итәргә эзерлеген формалаштырырга мөмкинлек бирә торган төп компонентларын билгели. Шулай ук вакытта тәҗрибә һәм элекке казанышлар, хәзерге заман чынбарлыгы һәм проблемалары, жәмгыятьтебезнең үсеш тенденцияләре исәпкә алына.

II. ПРОГРАММА ХӘЛ ИТӘРГӘ ЮНӘЛДЕРЕЛГӘН ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Яшь буында патриотик һәм гражданлык тәрбиясе бирү проблемасы бүген дәүләт һәм жәмгыятьнең актуаль мәсьәләләреннән берсе. Яшьләрне армия хезмәтенә эзерләү буенча эшнән торышы, шулай ук районның мәгариф учреждениеләрендә хәрби-патриотик тәрбияне оештыру мәсьәләләре район хакимияте контролендә тора.

Районда патриотик тәрбия системасының төп элементы булып Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты органнарының, белем бирү учреждениеләренен, иҗтимагый оешмаларның ведомствоара хезмәттәшлеге принципнарына нигезләнеп, патриотик тәрбиянең формалашкан инфраструктурасы тора.

Патриотик тәрбияне оештыру үз нәтижеләрен бирә һәм яшьләр һәм балалар иҗтимагый оешмалары белән бергә эшлэгәнлектән яшьләрнең күп өлешен жәлеп итә.

Районда программаны тормышка ашыру кысаларында «Гиндукуш» хәрби-патриотик клубы» муниципаль бюджет учреждениесе, Тукай районы сугыш хәрәкәтләре ветераннарының иҗтимагый оешмасы, «Патриот» хәрби дан музейе, Князево авылы мәдәният йорты каршында «Родина» патриотик клубы, Князево урта мәктәбе каршында «Отвага» патриотик клубы эшли, районның гомуми белем бирү мәктәпләре базасында «Юнармия» отрядлары оештырылды. 23 гомуми белем бирү мәктәбендә мәктәп музейлары эшли. 7 мәктәптә туган якны өйрәнү түгәрәкләре эшли.

Сугыш хәрәкәтләре ветераннары иҗтимагый оешмасы белән тыгыз хезмәттәшлектә эшләүче «Гиндукуш» хәрби дан музейе эшен аерым билгеләп үтәргә кирәк, агымдагы елның февралендә «Һәлак булучыларны истә тоту - намус эше» дигән уртак проектны гамәлгә ашыру тәмамланды, аның кысаларында локаль сугышларда һәлак булган геройларның йорт фасадларына 14 мемориаль такта куелды.

Әфган һәм Чечня сугышлары ветераннары катнашында «Батырлык дәресләре» үткәру буенча район һәм Яр Чаллы мәктәпләре белән зур эш алып барыла.

Музей «Бөек Ватан сугышы виртуаль музейе» сайты тугызы буенча корреспондент пункты булып тора, актив эше өчен музей «2015 елда Бөек Ватан сугышы виртуаль музейнең иң яхшы корреспондент пункты» дипломы белән бүләкләнде.

Ел саен «Гиндукуш» музейне 3000ләп кеше килә, шуларның 1700е гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары. Бүгенге көндә мәдәни-агарту эшчәнлегенә - музей эшенең өстенлекле юнәлеше һәм хәзерге заман тенденцияләре юнәлешендә тора.

Тарихи-патриотик тәрбия бирүдә актив эш алып барганы һәм Ватанны саклаучылар истәлеген мәңгеләштерүгә зур өлеш керткәне өчен, музей Россия Федерациясе Дәүләт Думасы грамотасы белән бүләкләнде, БМО Тынычлык Байрагы тапшырылды. Шулай ук «Татарстан Республикасының иң яхшы авыл музейе» конкурсында жинүче дип табылды.

Юнармия сафларында 306 укучы тора. 2021 елның 17 январенда «Варшаваны азат итү» дигән тарихи сәгать узды. «Юнармия» отряды житәкчесе укучыларны 1945 елның 17 январенда булган вакыйгалар белән таныштырды.

27 январьдан башлап Тукай муниципаль районы мәктәпләрендә Халыкара Холокост корбаннарын искә алу көненә һәм Ленинград блокадасын өзүгә багышланган чаралар үткәрелде. «Россиянең Хәрби дан көне — Ленинград шәһәрненән блокаданы өзү көне» дигән сыйныф сәгатьләре узды. «Блокадалы Ленинград» фотографияләр күргәзмәсе оештырылды.

15 февраль көнне «Юнармия» отряды катнашында Совет гаскәрләрен Әфганстаннан чыгаруга 32 ел тулуга багышланган «Әфганстан - йөрәк ярасы» дигән темага Батырлык

дәресләрә үткәрелде. Батырлык дәресләрәнә Әфган сугышында катнашучылар чакырылды. Бер минут тынлык игълан ителде.

Шулай ук 2021 елның 15 февралендә патриот-шагыйрь М. Жәлил ижатына багышланган «Өзелгән җыр эзеннән..» дип исемләнгән сыйныф сәгатьләре үткәрелде.

Район программасын тормышка ашыру барышында хәрби-гамәли спорт төрләрен үстерү буенча эш алып барыла, хәрби-спорт ярышлары, уеннар, экскурсияләр үткәрелә. Советлар Союзы Геройлары, якташларыбыз истәлегенә багышланган спорт чараларын уздыру традициягә әйләнде. Ел саен январь аенда Советлар Союзы Герое Нурми Хәләф улы Шәрипов истәлегенә багышланган чаңгы ярышлары уза, март аенда районның гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары һәм яшьләре катнашында Советлар Союзы Герое Кәлимулла Якуп улы Якупов истәлегенә биатлон буенча ярышлар оештырыла.

Хәрби хезмәт нигезләре буенча дәресләрдә алынган хәрби белемнәрне һәм күнекмәләрне ныгыту максатыннан, жәйге чорда районның гомуми белем бирү мәктәпләреннән 13-17 яшьлек егетләр өчен «Робинзон» район профиле лагере эше оештырылды. Дәресләр махсус план буенча үткәрелде, аларга түбәндәгеләр керде: физик, тактик, улты, сафта йөрү буенча эзерлек, махсус оештырылган режим белән шөгылләнү: тәүлеклек наряд, тәүлеклек наряд затларының бурычлары, каравыл хезмәтен оештыру, массакуләм зарарлау коралыннан саклау, беренче медицина ярдәме күрсәтү.

Әфганстаннан гаскәрләрне чыгару көненә багышланган хәрби-патриотик айлык кысаларында районда «Ватанның лаеклы уллары» митинглары, «Әфганстан - күңел ярасы» сыйныф сәгатьләре, «Әфганстан ялкыныннан» тематик сәгатьләре, «Солдат сугышны сайламый» сугышчы - интернационалистлар белән очрашулар, «анда, Әфганстанда...» дип аталган әфганчылар белән очрашулар үткәрелә.

- сугышчы-интернационалистлар истәлегенә багышланган полиатлон буенча район ярышлары оештырыла.

- укучылар арасында строй һәм җыр смотр-конкурслары, «Ажаган» хәрби-спорт уенының район этабы оештырыла.

Ватанны саклаучылар көне уаеннан авыл мәдәният йортларында «Солдат хатлары», «Солдат-якташларыбыз һәм аларның командирларының хатлары буенча» кичәләре, геройлар турында әдәби әсәрләр һәм шигырьләр укулар, шулай ук этиләр, абыйлар, бабайлар өчен открыткалар ясау буенча мастер-класс үткәрелә.

Район халкын тәрбияләүдә хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге яшьләр арасында эш эш алып бару мөһим звено булып тора, ул хәрби комиссариатның район бүлеге белән берлектә үткәрелә. Хәрби комиссариат бүлеге белән берлектә апрель һәм ноябрь айларында Хәрби көчләргә чакырылучы егетләр өчен «Хәрби хезмәткә чакырылучылар көне» үткәрелә.

Тукай муниципаль районында «Форпост» яшьләр хокук саклау хәрәкәте актив эшли. Бүгенге көндә хәрәкәт активистлары саны 263 укучы тәшкил итә.

Форпост хәрәкәте эшчәнлегенә бер юнәлеш булып патриотик тәрбия тора. Бүгенге көндә берничә чара үткәрелде: Бөек Ватан сугышы ветераннары, тыл хезмәтчәннәре һәм сугыш чоры балалары белән очрашулар. Очрашу вакытында балалар хәзерге вакытта яшәүче кешеләр өчен эшләнгән эшләрнең бөек асылына төшенделәр. Яшүсмерләр сугышта катнашучыларның һәм тылда хезмәт куючыларның хәрби һәм хезмәт батырлыклары турында белделәр. Ветераннар сугыш еллары һәм ул елларның авырлыклары турында сөйләделәр, киләчәктә Ватаныбызны, чикләребезне дошманнардан саклай алырлык лаеклы буын булып үсүләрен теләделәр. Ветераннар белән очрашу яшь буыңга узган сугыш вакыйгалары турында беренче чыганактан белү, үзләрен кызыксындырган сорауларны бирү өчен уникаль мөмкинлек бирә. Авыр сугыш еллары кичергән ветераннар - батырлык, фидакарлык, Ватанга мөхәббәт үрнәге.

Яшьләргә дүрләтнең тарихи хәтерен саклау эшенә жәлеп итү, Жинү көнен бәйрәм итүгә багышланган патриотик чаралар эзерләү һәм үткөрү максатыннан, районда 80 укучыны үз эченә алган «Жинү волонтерлары» муниципаль штабы эшли.

Жиңү көнен үткәру кысаларында иреклелар тарафыннан «Георгий тасмасы», «Хәтерлибез. Горурланабыз», «Хәтер көне», «Мин герой урамында яшим», «Жиңү сирене», «Без хәтерлибез! Без горурланабыз!», хәтер һәм кайгы көне акцияләре үткәреде.

Районда хәрби-эзләнү отрядлары эшчәнлеге нәтижәсендә Бөек Ватан сугышы вакытында һәлак булган якташларыбыз - кызыл армиячеләрне жирләделәр. Чаралар район хәрби комиссары катнашында тантаналы шартларда уза.

Районда фашизмга каршы көрәштә күпмилләтле совет халкының ролен пропагандалау буенча эзлекле эш алып барыла. Китап күргәзмәләре, мәктәпкәчә яшьтәге балалар, укучылар, студентлар өчен патриотик юнәлештәге музейларга экскурсияләр, төрле форумнар һәм түгәрәк өстәлләр оештырыла. Бу эштә авыл жирлекләренең башлангыч оешмалары белән актив эшчәнлек алып баручы, яшьләр оешмалары белән тыгыз элемәтдә торучы район ветераннар советы да зур роль уйный.

Гадәттәгечә, «Мин - Россия гражданы! Мин – Татарстан баласы» акциясе кысаларында район эчке эшләр бүлегенә паспорт-виза хезмәте белән берлектә районның яшь гражданнына тантаналы рәвештә паспортлар тапшыру үткәрелә.

12 июндә Россия көненә багышланган «Триколор» гражданлык-патриотик акциясе уза. Авыл жирлекләрендә яшь активистлар Россия флагы төсендәге тасмалар, Россия символикасы турында буклетлар тараталар, флешмоблар, ир-атлар командалары арасында мини-футбол буенча район чемпионаты, «Хезмәткә һәм оборонага эзер» бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын кабул итү оештырыла.

Традиция буенча август аенда Республика көненә багышланган «Республика тасмасы», «Мин яратам сине, Татарстан!», «Утро-на пятерку» спорт чарасы, «Балаларга Татарстан Республикасының дәүләт символикасы турында» мәгълүмат сәгатьләре һ.б. чаралар үткәрелә.

Районда яшәүче халыкларның мәдәни мирасын саклау һәм арттыру өчен Раштуа, Колядкалар, Кышны озату, Нәүрүз, Троица, Питрау, Иван-купала, Сомбелә кебек милли һәм йола бәйрәмнәрен уздыру буенча зур эш алып барыла. Районның гомуми белем бирү учреждениеләре базасында Тукай муниципаль районының «Спорт мәктәбе» МБУ филиалларының эше оештырылды, алар эшчәнлегенә төп юнәлеш булып патриотик тәрбия бирү, яшүсмерләргә һәм яшьләргә физик эзерләү тора.

Әмма жәмгыятьтә әлегә кадәр көч һәм чараларны жәлеп итү һәм нәтижәле файдалану өчен шартлар тудырылмаган, алар ярдәмендә Патриотик тәрбия дәрәжәсен күтәрергә мөмкин булып иде. Егетләргә хәрби хезмәткә эзерләү эше аерым игътибар таләп итә. Бу шартларда балалар һәм яшьләргә патриотик тәрбияләүнең төп оештыручысы булып дәүләт тора.

«2012-2024 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасын кабул итү һәм тормышка ашыру әлегә проблеманы комплекслы һәм эзлекле хәл итү өчен жәмгыятьне берләштерү буенча дәүләт эшчәнлегенә аерылгысыз өлеш булып тора.

III. Патриотик тәрбия программасының максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты булып районда ижтимагый һәм икътисадый тотрыклылыкны тәмин итә торган патриотик тәрбия системасын үстерү һәм модернизацияләү, балаларда һәм яшьләрдә гражданлыкка кагылышлы булу, югары патриотик аң, Ватанга тугрылык, конституцион бурычларны үтәүгә эзерлек, толерантлык, этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын формалаштыру тора.

Бу максатка ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

- Патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү һәм патриотик тәрбия системасын үстерү өлкәсендә башкарма комитетның, жирле үзидарә органнарының, ижтимагый берләшмәләргә һәм район оешмаларының ведомствоара хезмәттәшлеген алга таба үстерү;

- Массакүләм мәгълүмат чараларында патриотлыкны пропагандалау һәм патриотик тәрбия буенча мәгълүмати-методик чараларны тәмин итү;

- Яшьләргә патриотик тәрбияләү буенча эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү һәм патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын арттыру;

- Гражданнарны хэрби хезмэткә эзерләү, балаларда һәм яшьләрдә гражданлыкка кагылышлы булуны, патриотик, әхлакый һәм толерант дөньяга караш формалаштыру, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә эзерлек, яшьләрнең хэрби - һөнәри ориентлашуы буенча эшчәнлекне тормышка ашыру.

IV. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программаның төп башкаручылары булып Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, мәгариф идарәсе, мәдәният бүлеге тора.

Килешү буенча Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Тукай муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, «Якты юл» район газетасы, Татарстан Республикасы Хэрби комиссариатының Яр Чаллы шәһәре Комсомол районы һәм Тукай муниципаль районы буенча бүлеге, Россия Эчке эшләр министрлыгының Тукай районы буенча бүлеге, учреждение, оешма, фондлар, ижтимагый берләшмәләр программаны тормышка ашыруда ярдәм итәләр.

V. Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре

- патриотик берләшмәләрдә, клубларда торучы балалар һәм яшьләр санын арттыру;
- яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын күтәрү;
- яшьләрне армия хезмәтенә эзерләү эшен камилләштерү;
- балаларны һәм яшьләрне патриотик юнәлештәге чараларга жәлеп итүне арттыру;
- патриотик тәрбия бирү өлкәсендә белгечләр эзерләү эшен яхшырту һәм патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү.

VI. Программаны финанс белән тәэмин итү

Районның жирле бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 2 557 500 сум тәшкил итә.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәләштерелергә тиеш.

Республика, федераль бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан средстволар ел саен төзелә торган шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.

VII. Гамәлгә ашыру еллары буенча планлы күрсәткечләре расшифровкалау белән программаның максатчан күрсәткечләре исемлеге

№	Критерий исеме	Үлчәү берәмлеге	2022 ел	2023 ел	2024 ел
1	Яшьләргә гражданлык һәм патриотик тәрбия бирүгә юнәлтелгән чаралар саны	берәмлек	65	70	75
2	Патриотик юнәлештәге программа чараларында катнашучы балалар һәм яшьләр саны	берәмлек	2000	2000	2000
3	Хэрби-патриотик клубларда, берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр саны	кеше	160	170	180
4	Массакуләм мәгълүмат чараларында патриотик тәрбия буенча чаралар турында публикацияләр саны	берәмлек	35	35	35